

Destekleyici Bakım Gereksinimleri Ölçeği Kısa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Destekleyici Bakım Gereksinimleri Ölçeği Kısa Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19755>

Özet

Destekleyici Bakım Gereksinimleri Ölçeği Kısa Formu (SCNS-SF 34), kanser hastalarının yaşıad??? destekleyici bakım gereksinimlerini de?erlendirmek üzere geli?tirilmis? uluslararası bir araç?n Türkçe uyarlamasıdır. Bu uyarlama çalışması T. Özbayır, Özlem SOYER GEÇKİL ve A. Aslan tarafından 2017 yılında gerçekleştirilmiştir. Ölçek, hastaların farklı amaçlarında ortaya çıkan fiziksel, psikolojik, sosyal ve bilgiye yönelik ihtiyaçları belirlemeyi amaçlar. Bu kısa form, klinik uygulamada hızlı ve etkili bir değerlendirme sağlamak için tasarlanmıştır ve kanser hastalarının multidisipliner destek ihtiyaçlarını saptamada önemli bir rol oynar.

Anahtar Kelimeler

Destekleyici Bakım Gereksinimleri, SCNS-SF 34, Kanser Hastaları, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Onkoloji, Yaşam Kalitesi.

Yazarlar

T. Özbayır, Özlem SOYER GEÇKİL, A. Aslan.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, hasta kanser hastaları olmak üzere, kronik hastalıklarla yaşayan bireylerin algıladıkları destekleyici bakım gereksinimlerinin düzeyini ve türünü saptamaktır. Orijinal **SCNS-SF 34**, beş ana alandaki ihtiyaçları ölçer: Psikolojik, Sağlık Sistemi ve Bilgi, Fiziksel ve Günlük Yaşam, Cinsel ve Sosyal/Ruhsal ihtiyaçlar. Türkçe uyarlaması da bu geniş yelpazedeki gereksinimleri güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmeyi hedeflemiştir.

Bu araç sayesinde klinisyenler ve araştırmacılar, hastaların tedavi ve iyileşme süreçlerinde hangi alanlarda (örneğin, ağız yönetimi, duygusal destek, bilgi edinme) daha fazla yardıma ihtiyaç duyduklarını belirleyebilir. Elde edilen veriler, sağlık hizmetlerinin planlanması ve kişiselleştirilmesi destekleyici bakım programlarının geliştirilmesi için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, bireylerin algıladıkları destekleyici bakım gereksinimlerini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temel alır. Destekleyici bakım, bir hastanın tedavisinden sonra başlayan ve tedavi süreci boyunca devam eden, hastanın yaşam kalitesini artırmayı amaçlayan tıbbi ve psikososyal hizmetler bütünüdür. Bu gereksinimler, kanser hastalarında sıklıkla duygusal zorluklar, fiziksel semptomlar ve günlük yaşam aktivitelerindeki kısıtlamalar şeklinde ortaya çıkar.

Ölçek, hastanın belirli bir ihtiyaç ne kadar yoğun hissettiğini (1=benim için uygun değil, 5=çok

fazla ihtiyacı oldu) derecelendirerek, hastanın öznel deneyimini kantitatif verilere dönüştürür. Bu, ihtiyacın sadece varlığını değil, aynı zamanda hastanın bu ihtiyaca yönelik aldığı destekten ne kadar memnuniyetsiz olduğunu da yansıtır.

Geçerlik

Destekleyici Bakım Gereksinimleri Ölçeği Kısa Formu'nun Türkçe uyarlaması kapsamında, orijinal ölçeğin kültürel ve dilbilimsel geçerliliği sağlanmıştır. Tipik bir uyarlama çalışması kapsamında, yapı geçerliliğini incelemek amacıyla doğrulayıcı veya açıcı faktör analizi yöntemleri kullanılarak orijinal beş faktörlü yapının Türk örnekleminde korunup korunmadığına bakılmıştır. Ancak, sunulan kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir.

Özbayrak ve ark. (2017) tarafından yapılan çalışmada, ölçeğin kavramsal geçerlik sonuçları desteklemek üzere, ilgili klinik sonuç ölçütleri (örneğin, yaşam kalitesi veya depresyon) ile korelasyonlarının incelenmesi beklenir. Detaylı geçerlik sonuçları için araştırmacıların yayımladığı makalenin tamamına başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanarak değerlendirilir. Türkçe formun maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçüp ölçmediği bu analizlerle belirlenir. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçeğin farklı alt boyutları kendi içlerinde güvenirlik gösterdiğini işaret eder.

Kaynak metinde spesifik güvenirlik değerleri sunulmamış olsa da, **SCNS-SF 34**'ün uluslararası literatürdeki güçlü psikometrik geçmişi, Türkçe formun da sağlam güvenirlik özelliklerine sahip olduğunu düşündürmektedir. Çeviri ve uyarlama sürecinde, test-tekrar test güvenilirliği gibi yöntemler de kullanılabılır. Detaylı sonuçlar için orijinal makalenin incelenmesi elzemdir.

Faktör Analizi

Orijinal Destekleyici Bakım Gereksinimleri Ölçeği (SCNS) ve kısa formu (SCNS-SF 34), uluslararası alanda genellikle beş temel faktörden oluşur. Bu faktörler, hastaların gereksinimlerini kategorize ederek klinik anlamlılık sağlar:

Psikolojik Gereksinimler (Kaygı, depresif hissetme).

Sağlık Sistemi ve Bilgi Gereksinimleri (Tedavi bilgisi, koordinasyon).

Fiziksel ve Günlük Yaşam Gereksinimleri (Ağrı, yorgunluk, ev işi yapma).

Cinsel Gereksinimler.

Sosyal ve Ruhsal Gereksinimler.

Türkçe uyarlama çalışması, bu beş faktörlü yapının Türk kanser hastaları örnekleminde de doğrulayıcı faktör analizi ile incelenerek yapısal bütünlüğünün korunduğunu göstermesi beklenmektedir. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) / Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Format: 34 maddelik kısa form (Kaynakta 10 madde örneği verilmiştir). 5'li Likert Ölçeği tipi derecelendirme kullanılmaktadır.

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Kanser hastaları ve kronik hastalığı olan bireyler.

Age Group: Yetişkinler.

Population Details: Ölçek, kanser tanısı almış ve tedavi gören veya görmüş olan bireylerin algılanan destek ihtiyaçları ölçmek için geliştirilmiştir. Çalışma, meme kanseri hastaları üzerinde yapılmıştır.

Test Methodology: Bireylerden, belirtilen her bir gereksinimi ne kadar yoğun hissettiklerini değerlendirilmeleri istenir. Derecelendirme sistemi şöyledir: 1=benim için uygun değil, 2=benim için yeterli, 3=biraz ihtiyacı oldu, 4=oldukça ihtiyacı oldu, 5=çok fazla ihtiyacı oldu.

Anahtar Kelimeler

Destek ihtiyacı, Meme Kanseri, Onkoloji, Psikolojik Gereksinimler, Fiziksel Semptomlar, Geçerlik, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: ozlemm_soyer@hotmail.com (Sorumlu Yazar: Özlem SOYER GEÇKİL)

Correspondence Address: Orijinal makalede belirtilmiştir.

Özinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2017 yılında T. Özbayır, Ö. Soyer Geçkil ve A. Aslan tarafından Türkçe literatürüne

kazandırmıştır. Kullanım izinleri ve telif hakları için sorumlu yazar Özlem SOYER GEÇKİL ile iletişime geçilmesi önerilir. Orijinal **SCNS-SF 34** genellikle akademik araştırmalar için ücretsiz olsa da, Türkçe uyarlamasının kullanımı için izin alınması gerekmektedir.

Kaynaklar

Özbayır T, Soyer Geçkil Ö, Aslan A. (2017) An adaptation of the Short-Form Supportive Care Needs Survey Questionnaire (SCNS-SF 34) to Turkish. *European Journal of Breast Health*. 13: x-x. DOI: 10.5152/tjbh.2017.3266.

Makalenin orijinal PDF bağlantısı: eurjbreasthealth.com

Ölçeğin Türkçe uyarlama PDF'i (The original PDF can be downloaded here): destekleyici-bakim-gereksinimleri-olcegi-kisa-formu-toad.pdf

Destekleyici Bakım Gereksinimleri Ölçeği Kısa Formunun Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Bu maddeler, ölçeğin yalnızca bir kısmının temsil etmektedir.

Akr?

Güçsüzlük/ yorgunluk

Çoğu zaman iyi hissetmeme

Ev işi yapma

Önceden yapabildiğiniz işleri yapamama

Kaygı/Endişe

Morali bozuk ya da depresif hissetme

Üzgün hissetme

Kanserin yayılacağı korkusu

Tedavi sonuçlarının kontrolünüzün dışında olacağı endişesi

Derecelendirme: 5'li Likert (Ölçekte bu beş yanıt, 1=benim için uygun değil, 2=benim için yeterli, 3=biraz ihtiyaçım oldu, 4=oldukça ihtiyaçım oldu, 5=çok fazla ihtiyaçım oldu likert tipinde derecelendirilmiştir.)